

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **B., s. r. o., so sídlom: A., IČO: X.,** zast. advokátskou kanceláriou V., s. r. o., so sídlom: K., IČO: X., konajúca prostredníctvom svojho konateľ'a, advokáta JUDr. J. N., proti povinnému: **I. R., nar. X., bytom: T., o vymożenie pohľadávky 663,88 eur s príslušenstvom,** vedenej na Okresnom súde Revúca pod sp. zn. 6Er/974/2012, na dovolanie oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41CoE/16/2013-28 zo dňa 26. marca 2013, právoplatné dňa 22. apríla 2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Súdna exekútorka Mgr. J. S., so sídlom Exekútorského úradu B., žiadosťou zo dňa 12. 10. 2012, Okresnému súdu Revúca, ako súdu prvého stupňa (ďalej tiež ako „exekučný súd“), doručenou dňa 26. 10. 2012, na základe návrhu oprávneného požiadala o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie o vymożenie pohľadávky oprávneného v zmysle § 44 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „EP“). Exekučným titulom na vykonanie exekúcie je Rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri R., a. s., so sídlom S.B., IČO: X. (ďalej len „rozhodcovský súd“), sp. zn. BW-C/0112/0149 zo dňa 15. 06. 2012, právoplatný dňa 17. 08. 2012 a vykonateľný dňa 21. 08. 2012 (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“).

Okresný súd uznesením č. k. 6Er/974/2012-9 zo dňa 31. 10. 2012, žiadosť súdnej exekútky o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, podľa § 44 ods. 2 EP zamietol.

V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvého stupňa poukázal na rozhodcovský rozsudok sp. zn. BW-C/0112/0149 zo dňa 15. 06. 2012, vydaný na základe zmluvy o úvere č. 5126032708, uzavretej medzi právnym predchodcom oprávneného a povinným, ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú obchodné podmienky pre úver. V časti 3, bode 6 zmluvy o úvere si zmluvné strany dohodli rozhodcovskú doložku. Vzhľadom na povahu zmluvných strán, predmet podnikateľskej činnosti veriteľa a obsah zmluvy, posúdil zmluvu, uzavretú medzi oprávneným a povinným ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 písm. b/ zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov. Súd zistil, že rozhodcovská doložka, nachádzajúca sa v zmluvných podmienkach, ktoré sú súčasťou zmluvy o úvere, je neprijateľnou podmienkou. Uviedol, že formulár zmluvy spolu so zmluvnými podmienkami je vopred pripravený oprávneným a spotrebiteľ tak nemá možnosť ovplyvniť obsah takejto podmienky. Spotrebiteľ si rozhodcovskú doložku individuálne nedohodol, táto je obsiahnutá v textovej časti zmluvných podmienok spolu s ostatnými podmienkami, pričom pri podpise zmluvy nemal možnosť dohodnúť sa na obchodných podmienkach s dodávateľom, mohol len celú zmluvu odmietnuť alebo sa podrobiť všetkým obchodným podmienkam, a teda aj rozhodcovskej doložke. V danom prípade zmluva priznáva spotrebiteľovi malý okruh práv, nakoľko podľa rozhodcovskej doložky, ak podá dodávateľ žalobu na rozhodcovskom súde, je založená právomoc rozhodcovského súdu, čiže spotrebiteľ po podaní žaloby už nemá možnosť podať žalobu na štátny súd. Z uvedeného mal súd za zrejmé, že medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa jedná o značnú nerovnováhu, keďže práva spotrebiteľa sú obmedzené. Tým, že dodávateľ po vzniku sporu podal žalobu na rozhodcovský súd, spotrebiteľovi bola prakticky odobratá možnosť voľby riešenia sporu, resp. obrany na štátnom súde Slovenskej republiky. Takto dojednanú zmluvnú podmienku považoval okresný súd za neprijateľnú a podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) za neplatnú. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že dojednanie rozhodcovskej doložky v predmetnej zmluve o úvere, je v rozpore s vnútroštátnymi právnymi normami upravujúcimi režim spotrebiteľských zmlúv, ako aj s ustanoveniami smernice Rady č. 93/13/EHS zo dňa 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, a teda je neplatná. Keďže rozhodcovský rozsudok bol vydaný na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky, je nulitným právnym aktom, ktorá skutočnosť znamená, že neexistuje vykonateľné rozhodnutie, na základe ktorého by sa mohla viesť exekúcia.

Proti rozhodnutiu prvostupňového súdu podal odvolanie oprávnený a z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie vydal vyšší súdny úradník, pričom sudca nemienil odvolaniu vyhovieť (č. l. 24), bolo odvolanie podľa § 374 ods. 4 vety prvá a druhá Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) predložené Krajskému súdu v Banskej Bystrici ako súdu odvolaciemu. Tento prejednávúc vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p., odvolaním napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu svojím uznesením č. k. 41CoE/16/2013-28 zo dňa 26. 03. 2013, podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.

Odvolací súd poukázaním na § 52 ods. 1 OZ, účinný v čase uzavretia zmluvy o úvere (26. 02. 2008), mal za nepochybné, že na právny vzťah medzi veriteľom a dlžníkom bolo potrebné aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva. Konštatoval, že neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách spôsobujú neplatnosť zmluvy podľa § 39 OZ, pričom tieto podmienky sú aj v rozpore s dobrými mravmi. Poukázaním na článok 3 bod 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ktorá bola do slovenského právneho poriadku implementovaná zákonom č. 150/2004 Z. z., ktorým sa zmenil a doplnil Občiansky zákonník v ust. § 52 až § 54 a ktorý nadobudol účinnosť dňom 01. 04. 2004), odvolací súd uviedol, že zmluva o úvere, na základe ktorej bol vydaný exekučný titul, obsahuje podmienky, spôsobujúce značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán. Stotožnil sa s vyhodnotením rozhodcovskej doložky súdom prvého stupňa za neplatnú, keďže táto nie je v zmluve dojednaná individuálne, ktorá skutočnosť vyplýva aj z jej zaradenia do zmluvných podmienok ako súčasť formulárovej zmluvy o úvere. Uviedol, že takto dohodnutá rozhodcovská doložka odporuje doslovnému zneniu ust. § 53 ods. 4 písm. r/ OZ, pretože núti spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, súčasne ňou došlo k narušeniu rovnováhy medzi zmluvnými stranami, a to v neprospech spotrebiteľa. Podpisom tejto zmluvy sa spotrebiteľ vopred vzdal práva na účinnú procesnú ochranu, či už z nevedomosti alebo nemožnosti ovplyvniť obsah zmluvy, čo je v podmienkach právneho štátu neprijateľnou podmienkou. Takto dojednanú rozhodcovskú doložku preto aj odvolací súd vyhodnotil za neplatnú podľa § 53 ods. 5 OZ.

Uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 22. 04. 2013.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie oprávnený (ďalej tiež ako „dovolateľ“). Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 237 písm. a/ O. s. p., teda že sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, písm. d/ (v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie), písm. e/ (nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný) a písm. f/ (účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom), súčasne ustanovením § 238 ods. 3 O. s. p., podľa ktorého dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. Dôvodnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého dovolanie možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 (písm. a/), konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (písm. b/) a rozhodnutie súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (písm. c/).

Dovolateľ považoval za neprijateľné, aby exekučný súd poprel právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku, nakoľko sa nepodal návrh na začatie konania o jeho zrušení, hoci podľa zákona bol potrebný. Namietol, že rozhodcovským rozsudkom je vo veci daná prekážka právoplatne rozhodnutej veci (*res iudicata*) a tým, že sa vo veci konalo, došlo k porušeniu čl. 2 ods. 2 zákona č. 460/1992 Z. z. Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“). Ďalej uviedol, že ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu nie je vecne príslušný vo veci konať, či už ako súd vyššej inštancie, kasačný súd alebo ako súd konajúci o opravnom prostriedku, ale len ako tzv. exekučný súd. Poukázal na to, že exekučný súd nie je súdom, ktorý rozhoduje o opravných prostriedkoch voči exekučnému titulu a že v exekučnom konaní nepreskúmava vecnú správnosť rozhodnutia, ktoré je exekučným titulom. Podľa názoru oprávneného, konaním súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu mu bolo odňaté právo domáhať sa svojho práva na uspokojenie svojej pohľadávky v exekučnom konaní, nakoľko súd bez zákonného dôvodu vyslovil právoplatné a vykonateľné rozhodnutie vydané v súlade so zákonom za nevykonateľné, čím oprávnenému spôsobil ujmu. Za významnú považoval aj okolnosť, že Súdny dvor EÚ v žiadnom zo svojich rozhodnutí, týkajúcich sa výkladu Smernice 93/13/EHS

o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, vo vzťahu k rozhodcovským doložkám v spotrebiteľskej zmluve, nevyslovil nekalosť takého dojednaní. Ďalej namietol, že zákonodarca mal úmysel dať spotrebiteľom právo rozhodnúť sa, kde uplatnia svoje práva, a preto nie je na mieste, aby súd nahrádzal vôľu spotrebiteľa, a to nezákonným zásahom do práv oprávneného. Má za absurdné, že ak povinný nemá záujem na uplatňovaní si svojich práv, súčasne ak žiadnym spôsobom neprejavil vôľu napadnúť rozhodcovský rozsudok, aby túto vôľu nahrádzal súd. Je toho názoru, že ak povinný svoju vôľu prejavil podpisom zmluvy, ktorá doložku obsahovala, súd svojím konaním zasahuje do práv oprávneného, ako aj povinného svoju vôľu slobodne prejavíť. Vyslovil tiež názor, že rozhodcovská doložka, ktorou sa všetky spory v súvislosti so zmluvou podriaďujú rozhodcovskému konaniu podľa zákona o rozhodcovskom konaní, nie je v zmysle Smernice 93/13/EHS nekalou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve. Odňatie práva oprávneného konať pred súdom sa odrazilo v tom, že uznesenia súdu prvého stupňa, ako aj odvolacieho súdu, neboli dostatočne odôvodnené. Namietol, že vo vzťahu k jeho námietkam v odvolaní sa odvolací súd obmedzil len na ich citáciu, nepotvrdil a ani nepoprel opodstatnenosť jeho tvrdení v odvolaní, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie. Ďalej poukázal na dôvodovú správu k § 53 ods. 4 písm. r/ OZ, podľa ktorej je rozhodcovská doložka v súlade so zákonom, keďže dlžníkovi nebráni, aby si svoje práva voči veriteľovi uplatnil na príslušnom všeobecnom súde a zároveň umožňuje veriteľovi, aby si uplatnil svoje práva voči dlžníkovi na príslušnom rozhodcovskom súde v zmysle rozhodcovskej doložky. Dovolateľ podotkol, že exekučný súd je povinný skúmať ex offo iba súlad exekučného titulu so zákonom, tzn. formálnu a materiálnu stránku vykonateľnosti tohto titulu, nie vecnú správnosť (skutkové a právne závery) exekučného titulu. Zároveň uviedol, že zákon o rozhodcovskom konaní umožňuje povinnému podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku žalobu na jeho zrušenie. Povinný však v rozhodcovskom konaní nevyvinul žiadnu aktivitu za účelom ochrany svojich práv, a to ani v čase po vydaní rozsudku. V tejto súvislosti dovolateľ poukázal na stanovisko Súdného dvora (ES) vo veci C-40/08 z 29. 01. 2008 Asturcom Telecommunicationes SL proti Cristina Rodríguez Nogueira, bod 47.

Na základe všetkých vyššie uvedených tvrdení dovolateľ dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zmenil tak, že poverí súdneho exekútora vykonaním exekúcie, resp. aby uznesenie odvolacieho súdu, ako aj uznesenie prvostupňového súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Súčasne si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania.

Povinný sa k dovolaniu oprávneného nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 veta druhá O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania v zmysle § 243a ods. 3 O. s. p. najskôr skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Podľa § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p., ustanovenia § 218 ods. 1, § 224 ods. 1, § 225 a § 226 platia pre konanie na dovolacom súde obdobne.

Podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p., odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

Z príslušných ustanovení O. s. p. je zrejmé, že dovolaním ako jedným z mimoriadnych opravných prostriedkov nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu, ale možno ním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. V ustanoveniach § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. sú uvedené rozhodnutia odvolacieho súdu, vydané v procesnej forme uznesenia, proti ktorým je dovolanie prípustné. Je tomu tak v prípade, ak je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvého stupňa (§ 239 ods. 1 písm. a/ O. s. p.), alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska s tým, že dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ (§ 239 ods. 1 písm. b/ O. s. p.). Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O. s. p.), ďalej ak ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), alebo ak ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo

o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením (§ 239 ods. 3 O. s. p.).

Dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu znaky vyššie uvedených rozhodnutí nemá. V prejednávanej veci Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací síce potvrdil uznesenie Okresného súdu Revúca ako súdu prvého stupňa o zamietnutí žiadosti súdnej exekútorky o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, avšak bez toho, že by vo výrokovej časti prípustnosť dovolania vyslovil. Rovnako sa nejedná o ďalšie prípady prípustnosti dovolania proti uzneseniu zakotvené v § 239 O. s. p., vzhľadom na ktorú skutočnosť je nepochybné, že dovolanie oprávneného v zmysle § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania oprávneného by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p., na ktorú je odvolací súd povinný vždy prihliadnuť. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O. s. p., ale skúmal tiež, či v konaní odvolacieho súdu nedošlo k procesnej vade konania v zmysle § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia, majúcich za následok tzv. zmätočnosť rozhodnutia. Pri existencii uvedených väd možno totiž dovoláním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O. s. p. vylúčené. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O. s. p. pritom nie je významný predmet konania ani subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že k vade vymenovanej v tomto ustanovení došlo, ale rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolateľ procesné vady uvedené v § 237 písm. b/, c/ a g/ O. s. p. nenamietal a keďže vady tejto povahy v dovolacom konaní ani nevyšli najavo, zameral sa dovolací súd na vady konania podľa § 237 písm. a/, d/, e/ a f/ O. s. p., namietané dovolateľom.

Dovolací súd sa v prvom rade zaoberal otázkou, či sa v danom prípade nerozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (§ 237 písm. a/ O. s. p.).

Právomoc súdu je upravená v §§ 7 a 8 O. s. p. Z § 7 ods. 1 O. s. p. vyplýva, že v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány. V občianskom súdnom konaní súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci a rozhodujú o súlade všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy vo veciach územnej samosprávy so zákonom a pri plnení úloh štátnej správy aj s nariadením vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány (§ 7 ods. 2 O. s. p.). Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon (§ 7 ods. 3 O. s. p.).

Nedostatok právomoci súdu je neodstrániteľnou podmienkou konania, ktorá má za následok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť a vec postúpiť inému, príslušnému orgánu (§ 104 ods.1 O. s. p.). Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu je daná, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej mal rozhodnúť iný orgán.

Dovolateľ v danom prípade procesnú vadu konania uvedenú v § 237 písm. a/ O. s. p. nevyvodzoval z toho, že súdy vôbec nemali právomoc konať a rozhodovať. Ich právomoc v exekučnom konaní nepopieral, len namietal, že v rozpore so zákonom preskúmali rozhodcovský rozsudok po vecnej stránke. Dovolateľ má za to, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnej aplikácii a interpretácii príslušných zákonných ustanovení. Ide tak o námietku, ktorú dovolateľ uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti záverov súdov oboch stupňov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých založili svoje

rozhodnutia. Odhliadnuc od uvedeného je nepochybné, že súdy rozhodovali vo veci, ktorá patrí do ich právomoci, keďže napadnuté rozhodnutie bolo vydané v exekučnom konaní, v ktorom rozhodovanie súdov vyplýva priamo zo zákona (napr. z ust. § 29, § 38 ods. 3, § 44 ods. 1, § 57 EP).

S poukazom na uvedené dovolací súd konštatuje, že námietka dovolateľa, týkajúca sa existencie vady konania v zmysle § 237 písm. a/ O. s. p., nie je dôvodná.

Oprávnený ďalej namietol, že konanie je postihnuté vadou uvedenou v § 237 písm. d/ O. s. p. Prípustnosť dovolania v zmysle tohto ustanovenia odôvodnil tvrdením, že vo veci sa už prv právoplatne rozhodlo.

Doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný (§ 159 ods. 1 O. s. p.). Len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova (§ 159 ods. 3 O. s. p.). Ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku (§ 167 ods. 2 O. s. p.).

Prekážka rozsúdenej veci (*res iudicata*) patrí k procesným podmienkam konania a jej existencia (zistenie) vedie v každom štádiu konania k jeho zastaveniu. Táto prekážka nastáva vtedy, ak má byť v novom konaní prejednaná tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t. j. keď je nárok založený na rovnakom právnom dôvode a vyplýva z rovnakých skutkových okolností). Pre posúdenie, či je daná prekážka právoplatne rozhodnutej veci, nie je významné, ako bol skutok, ktorý bol predmetom konania, posúdený po právnej stránke. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, ak skutok (určitý skutkový dej) bol súdom po právnej stránke posúdený v pôvodnom konaní inak, nesprávne alebo neúplne. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, nie je samo osebe významné, ak majú tí istí účastníci v rôznych konaniach rozdielne procesné postavenie (napr. ak v jednom konaní vystupujú ako žalovaní a v druhom ako žalobcovia). Tých istých účastníkov sa konanie týka aj vtedy, ak v neskoršom (novom) konaní vystupujú

právní nástupcovia pôvodných účastníkov konania, či už z dôvodu singulárnej alebo univerzálnej sukcesie.

Z obsahu spisu vyplýva, že konaniu vo veci exekúcie oprávneného B., s. r. o., IČO: X., proti povinnému I. R., nar. X., o vymoženie pohľadávky oprávneného 663,88 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Revúca na základe rozhodcovského rozsudku sp. zn. BW-C/0112/0149 zo dňa 15. 06. 2012, nepredchádzalo žiadne iné konanie na súde a vo veci nebolo predtým rozhodnuté.

Prekážku rozsúdenej veci pre exekučné konanie netvorí právoplatný rozhodcovský rozsudok, vydaný v rozhodcovskom konaní, a to ani vtedy, ak exekučný súd skúma, či exekučný titul vydaný vo forme rozhodcovského rozsudku je materiálne vykonateľný. Z povahy rozhodcovského konania, ktoré je v zákonom vymedzených prípadoch alternatívnou možnosťou súdneho sporového konania vyplýva, že jeho výsledkom môže byť titul, splnenia ktorého sa možno domáhať vykonaním exekúcie. Rozhodcovské konanie nemá charakter exekučného (vymáhacieho konania), preto ním nemôže byť založená prekážka tzv. „duplicitnej“ exekúcie.

Vzhľadom na uvedené, konanie dovolateľom namietanou vadou uvedenou v ustanovení § 237 písm. d/ O. s. p., zaťažené nie je.

Oprávnený v ďalšej časti svojho dovolania namietol, že konanie je postihnuté vadou uvedenou v ust. § 237 písm. e/ O. s. p., pretože sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný. V súvislosti s touto vadou tvrdil, že v danej veci súd preskúmaval materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku bez toho, aby bol podaný návrh na začatie konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku, čím poprel jeho právoplatnosť a vykonateľnosť.

Občianske súdne konanie je ovládané dispozičnou zásadou a začína sa na návrh. Bez návrhu možno začať konanie vo veciach uvedených v ustanovení § 81 ods. 1 a 2 O. s. p. Ak nebol podaný návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, ide o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Ak takéto konanie napriek tomu prebieha, treba ho v ktoromkoľvek štádiu konania zastaviť.

Podľa § 36 ods. 1 EP, exekučné konanie sa začína na návrh.

Obsah spisu potvrdzuje, že exekučný súd v danej veci začal konať na základe žiadosti súdnej exekútorky o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ktorá ju zas podala na návrh oprávneného na vykonanie exekúcie. Vzhľadom na uvedené, dovolacia námietka oprávneného spočívajúca v tvrdení, že v konaní došlo k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. e/ O. s. p., nie je opodstatnená.

Dovolateľ ďalej tvrdil, že konanie súdu je postihnuté aj vadou podľa § 237 písm. f/ O. s. p., ktorej sa súdy dopustili tým, že v dôsledku nedostatočného odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia mu nebolo umožnené podať proti nemu kvalifikované odvolanie, súčasne že odvolací súd sa nezaoberal odvolacími dôvodmi oprávneného, ktoré v podanom odvolaní uviedol. Dovolateľ tiež namietol, že pred vydaním poverenia na výkon rozhodnutia súd nemá skúmať formálnu a materiálnu stránku vykonateľnosti exekučného titulu. V súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. namietol aj porušenie práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 36 a nasl. Listiny základných práv a slobôd.

Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

V súvislosti s porušením práva na spravodlivé súdne konanie dovolací súd uvádza, že obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení ich práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, ale obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04). Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby účastník konania bol pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Do obsahu označených práv nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa

k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

K odňatiu možnosti oprávneného pred súdom konať malo podľa jeho názoru dôjsť tým, že súd prvého stupňa zamietol žiadosť súdnej exekútorky o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, hoci pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky.

Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky (dohodnutej v spotrebiteľskej veci, t. j. vo veci vyplývajúcej zo spotrebiteľského právneho vzťahu, ktorým je právny vzťah založený právnou skutočnosťou - spotrebiteľskou zmluvou) súdy v exekučnom konaní nepreskúmavali vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizovali svoje oprávnenie, vyplývajúce zo zákona, a to z ust. § 44 ods. 2 EP, t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom.

Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie, či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku. Takúto interpretáciu ust. § 44 ods. 2 EP vyžaduje účel právnej úpravy, premietajúcej sa v právnych predpisoch na ochranu práv spotrebiteľa tvoriacich samostatné odvetvie práva, a to spotrebiteľské právo. Týmto účelom je odstránenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach založených spotrebiteľskou zmluvou ku škode spotrebiteľa.

Oprávneniu súdov v exekučnom konaní skúmať právomoc rozhodcovského súdu v súvislosti s existenciou rozhodcovskej zmluvy, resp. s jej neplatnosťou, nebránia ustanovenia zákona o rozhodcovskom konaní, napr. § 21 ods. 2 alebo § 40 ods. 1 písm. c/ tohto predpisu. Tieto ustanovenia sa týkajú všeobecne účastníkov rozhodcovského konania, ktorými môžu byť aj iné subjekty než spotrebiteľ. Kým nevyužitie postupu podľa týchto

ustanovení v prípade iných účastníkov rozhodcovského konania znamená stratu možnosti skúmať a spochybňovať rozhodcovskú zmluvu a tým aj právomoc rozhodcovského súdu v konkrétnej veci (pretože inak by tieto ustanovenia strácali svoj zmysel – boli by nadbytočné), v spotrebiteľských veciach tomu tak nie je. V spotrebiteľských veciach je zvýraznený princíp ochrany práv spotrebiteľa, čo znamená, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybníť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu. Takýmto postupom exekučný súd napĺňa príkaz, vyplývajúci z princípu ochrany práv spotrebiteľa. V preskúmvanej veci súdy v exekučnom konaní správne konštatovali neprijateľnosť a tým aj neplatnosť rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná a že spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinnej. Listiny predložené oprávneným takýto záver umožňovali. Z úverovej zmluvy, uzavretej medzi oprávneným a povinným vyplýva, že rozhodcovská doložka bola medzi zmluvnými stranami dohodnutá už podpisom zmluvy, keďže sa v nej výslovne uvádzalo, že jej súčasťou sú (ako predtlačný formulár) Obchodné podmienky pre úver, a teda aj rozhodcovská doložka obsiahnutá v týchto podmienkach. Dovolací súd sa stotožňuje aj s dôvodmi, ktorými súdy v exekučnom konaní odôvodnili nevyváženosť dohodnutej rozhodcovskej doložky.

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v preskúmvanej veci nešlo o prípad zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v procesnej situácii, v ktorej by pre toto zamietnutie neboli splnené zákonné predpoklady. Pokiaľ súd prvého stupňa predmetnú žiadosť zamietol a odvolací súd jeho rozhodnutie potvrdil, nemal ich postup za následok odňatie možnosti oprávneného pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

Pre úplnosť je potrebné dodať, že oprávnený mylne v dovolaní tvrdí, že exekučný súd postupoval v rozpore so zákonom, pretože ust. § 53 ods. 4 písm. r/ OZ nebolo v čase uzavretia zmluvy medzi povinným a pôvodným oprávneným v Občianskom zákonníku zakotvené (citované ustanovenie bolo do OZ zavedené zákonom č. 568/2007 Z. z., účinným

od 01. 01. 2008). Je tomu tak jednak preto, že zmluva o úvere v posudzovanej veci bola uzavretá dňa 26. 02. 2008, a teda už v čase účinnosti namietaného ustanovenia. Bez ohľadu na to je však nepopierateľným faktom, že predmetné zákonné ustanovenie podáva len príkladný výpočet neprijateľných podmienok uvedených v spotrebiteľských zmluvách, čo znamená, že prijateľnosť podmienok uvedených v spotrebiteľskej zmluve je možné skúmať aj z iných hľadísk, než v tomto ustanovení výslovne uvedených, najmä z tých, ktoré sú v súlade so Smernicou 93/13/EHS.

Vo vzťahu k námietke dovolateľa, týkajúcej sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd uvádza, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, síce jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, táto však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 09. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 09. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 05. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 02. 1998).

K povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie sa vyjadril Ústavný súd Slovenskej republiky aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O. s. p., ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená vo vyššie citovanom ustanovení. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O. s. p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám, kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávajúcu vec a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijatý záver o rozpore dojednanej rozhodcovskej doložky s vnútroštátnymi právnymi normami upravujúcimi režim spotrebiteľských zmlúv, ako aj smernicou Rady č. 93/13/EHS z 05. 04. 1993, spôsobujúcej jej neplatnosť, zrozumiteľne a v značnom rozsahu vysvetlil. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia skonštatoval správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu doplnil ďalšie dôvody, pre ktoré toto rozhodnutie potvrdil. Odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia dalo tak odpoveď na relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany oprávneného, keď v dostatočnom rozsahu zodpovedalo, prečo nemohlo byť vyhovené žiadosti požadovanej súdnou exekútkou. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam.

Najvyšší súd Slovenskej republiky tak dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ani príslušnými článkami Listiny základných práv a slobôd a že aj odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2

O. s. p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv oprávneného.

Vo vzťahu k námietke dovolateľa, spočívajúcej v tvrdení, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), dovolací súd uvádza, že iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Z hľadiska dovolateľom tvrdenej existencie tzv. inej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. treba uviesť, že dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné (o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde).

Dovolateľ napokon tvrdí, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené, mohli mať za následok nanajvyšš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p.

Vzhľadom na skutočnosť, že v danom prípade prípustnosť dovolania z ust. § 239 O. s. p. vyvodit' nemožno, súčasne sa v dovolacom konaní nepotvrdila ani existencia procesných vád konania, tvrdených dovolateľom a nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávneného podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/, ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu,

proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa dovolací súd napadnutým uznesením odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p., t. j. podľa úspechu účastníkov v dovolacom konaní. Úspešným účastníkom dovolacieho konania bol povinný, preto by mal právo na náhradu trov konania. Keďže mu však trovy v dovolacom konaní nevznikli, dovolací súd mu náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 30. decembra 2013

JUDr. Alena Prieceľová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová